

Михайло АНДРІЄВ "НЕ РВИСЬ, МОЯ СТЕЖИНО..."

Михайло Антонович Андрієв народився 1928 року в селі Супрунівця Кам'янечського району Хмельницької області. Після визволення Кам'янеччини від фашистських окупантів працював із землемірюванням, в школі ФЗН. Був теслею, сільським листоношою. З 1960 року живе в селі Зеленогор'я Апуштинського району.

Свої вірші друкував в газетах та колективному збірнику.

Виїжджуємо в склік беріз,
Самі ємо ближньою частум.
Де «Крові» проходить, там рів,
Зливася в річ помісча мазутні.
Хто ми на цій землі? Господар!
Чи нас уже затлумила безпутність?
Чи не болить, не корити, не пече?
Розвернути рану не обслю мухи?
Неначе вчора винили ми з печер
І звітніше пластина на нас не мучить.

***
Ви амни: «Гравді дивись у вічі». В очах на тебе журба і відчай.
Ви амни: «В полі твої стежини». Скупіє погодом бужинком.
Важким залишом ти тепе топчем,
Чому ж від нього ухинж кочем?
«Шляхи у чесних широкі, рівні.
До влади руться — не до корівні.
Біжать на віті — повзут вакузи.
Хто ж нам шляхи ті скримі і зузвіз?
Сметанки просим, ми ясди і хібця.
Подайте, наче-оті капіц!

Творцю жебрацю не пасувало.
Що ж нас съгодні так зіспувало?

***
Упав чужинець. Задібув навік.
Завіював хатину і город...
Сирим намудом беззеневих віхол
Весна чужинцю набивала рот.
Над заїздами слозину на котавть,
В нужні землі скопінном не сплять.
Котополохом практік заростає —
Страшим зелом презирства і проклять.

РІДНА МОВА

Крим південний. П'яте травня.
Повороті чум'я.
І розіту, і воскреслу.
З трепетом почув я.
Рідна мова — дівнін-зілля, —
Де б не жив, не в'янне.
Як він солідко співали.
Солов'їв'яни.

НАД КОЛИСКОЮ

Схилилася матуся над колискою
І на заслону дивиться майка.
— Мій прілоку! Мій маніоний бліскітку! —
На еспланаді сердя розмовя.
А захорощ — над тобою марити,
Палити в безсоній чорній хміз ночей...
Великий свят. Десь гримче. Десь хмарити.
Вартумо небо маминих очей.

Портрети істориків Григорій КОВАЛЕНКО

Сайт його мистецьких уподобань був надзвичайно широкий.

Він писав оповідання, вірші, п'єси. Деякі свої твори, окрема збірка для дітей «Рідна хата» (1968), сам же й ілюстрував, бо пентзелем володів настільною ж досконалістю, як і словом. Тенер з ціого мальовничого добропожома можна сознаменити у художніх музеях Чернігівської Полтави. Як літературознавець він створив цікаві нариси про життя і творчість Григорія Сковороди, Івана Котляревського, Григорія Капкіна-Овчинника та іншого сучасника Панаса Мирного, опублікував частину вілесловарської спадщини Евгена Гребінки. А ще Григорій Олексійович Коваленко був перекладачем, етнографом, істориком і — за фахом — медиком.

Народився він 1868 року на Переяславщині, там же після закінчення Полтавської фельдшерської школи — займає посаду поштового земського фельдшера. Почекавши з розвадом «Гро народу медицину» (1891), Григорій Олексійович надав не поривав з фаховою тематикою: писав брошурами («Як лічні рані», «Як боронитися від холери»), в 1918 році випустив трикотажний «Анатомік Фізіології людини».

Після п'ятилітньої праці в клініці при Московському університеті Г. Коваленко повертається 1894 року в Україну, влаштувавши на роботу в Чернігівському земському управі, а з 1905-го стає секретарем міської думки в Полтаві. В той час українське слово почало розривати путь вагуловського та емського указів, і Коваленко разом з однодумцями негайно береться за видання часопису.

Григорій РУДНИЦЬКИЙ.

«ЛЕСЯ УКРАЇНКА І СУЧАСНІСТЬ» —

науково-теоретична конференція на таку тему нещодавно відбулася в Одесі.

Поруч з українськими лесенавцями у ній взяли участь дослідники творчості співачки досвітніх вогнів з Росії та Японії.

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

Наш кор.

«ЛЕСЯ УКРАЇНКА
І СУЧАСНІСТЬ» —

науково-теоретична конференція на таку тему нещодавно відбулася в Одесі.

Поруч з українськими лесенавцями у ній взяли участь дослідники творчості співачки досвітніх вогнів з Росії та Японії.

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили також доценти й нашого Сімферопольського держуніверситету Михайло Вишняк («Крим в житті! творчості Лесі Українки») та Віктор Гуменюк («Секрети сценічного драматургії Лесі Українки»).

З додівками виступили

НЕЗРАДЛІВА СЛЬОЗА УКРАЇНИ

Ви, байстроюківатівосстанілих,
Незабувайте, виродки, ніде:
Народмій! В його волячих жилах
Козацька кров пульсуює гуде.
В. Симоненко.

Іван Світличний, Евген Сверсток, Михайлина Коцбопинська.

На цюму тіл і з'явилася, написана у традиційній поетичній формі «Тиша і гром», не привернувши особливої уваги критики, хоч і він вже відчувається свіжий, небайдужим голоспом.

Невдовзі після виходу книжки

газета «Літературна Україна» на своїх штальтах репрезентувала

«Черкаську правду», «Молоду Черкащину», а пізніше власним кореспондентом

«Робітничої газети» по Черкаській області. Там і надтонала

підступна смерть до кришталево

чисту, до краплинів віддану Ук

раїнідію.

Хто з нас не знає Симоненкі

хів слів, які тепер стали крило

фразами для кожного українця; та й для всіх нормальних

людів, а не мандрівок, яких теп

перозвелося до біса:

Можна венеса світі
вибрати, сину,
вибрати не можна
тильки батьківщину.

Чого тільки не видумували ра-
дянські борзописці про смерть
поета: тижж, невільників, вора-
біків... Лише у наші дні стало
відомо про спріяночину
Його роботів і смрті. Василь по-
мер через кілька днів після жор-
стоких побоїв, колипотримані до
рук доблеоніадранської міліції
на пероні черкаського вокзалу,

коли проводжав до Києва сво-

готоваріша.

Такий почек левни хрядян-
ських структур добре вадомій. Ко-
мусь неподобається правдивий го-
лоспоета, так само, як комусь не
подобається лунка української

пісні самобутнього молодого

композитора Володимира

Іасюка, якого знайшли зачепле-
ним на дереві у лісі через місяць

після скончаної.

Василь Симоненко вайшов у

літературу на початку 60-х років

збрікою «Тиша і гром» скромно.

Тоді захрущували відомі, в

українське поетичне моремогут-

ьюх вилеювався під час підліп-

ляла. Талановиті, поети-нова-

торів, таких, як іван Драч, Микола

Вінграновський, Ліна Констенка,

Роберт Третяків, ахіллідири

не менш заважі критики і

літературознавці — Іван Дауба,

Василь СИМОНЕНКО

***

Задивлюючись твоєї зінни, Голубій твіркові, ніби рань. Крешуть з них чорні опискави. Революція, бунтів повстань...

Україно! Ти дяк мене диво! І нехай пливеш з роком рік, буди, мамогорді відродівна, З тебе видаєшся півовік.

Радите бе перли в душі сю. Радите беміслю творю. Хай заміє Америки Росії, Коли я з тобою говорю.

Рідко, нене, згадую протебе, Дінандо, та куди і малі. Щенасічортиживаю на небі. Ходить їх доба наземі.

Одійті, не друдгулиувай! Друзі, зачехай на пупі! Маює святинівські право. З матрію побути насамоті.

Україно, ти моя мовити, Тимою разу позувайка... Приміткіті надівітім люті битви. Затвоежити твоя права.

Хай палають хмарі бурякові, Хай сичать образи — все одно. Я проплюся скрепленою крові. Натвоєвісяненамено.

Свяченко О. Довженку). Кожний рядок палахотов гівом і любов'ю. Ми, тодішні студенти Кримського педагогічного інституту, сприймали голоспоета за свій, бо нам, його сучасникам, це боліло так само, як писав І. Драч у своїх поемах «Справа»:

Мене пече щоднини Жагучи спрага щастя для людини. Тривоглидства — це мої твіроги.

Зaborонені вірші Василя, його «Щоденник» ходили у рукописах по студентських аудиторіях, їх читали на семінарізівбрахніях.

Таке не могло залишитися поза увагою наших пінних «благодійників». Органи КДБ і КПРС почали прибирати на поета криваві дісні. На його замовлення друкується кніга критичних розгорнутих статей у газетах та журналах, в яких викриваються такі пережитки українського буржуазного націоналізму, ставиться авторівна на карб його недоноса досліджені у розвитку української радянської культури. Лише передчасна смерть врятувала Симоненка від мордовських чи сібірськіх та бороди, куї пізніше відправили його побратимів.

І дотепер український читач позбавлений змоги читати без купюр та редакційних «правок» його поезію, старанно привчили перед публікацією, аби приглушити вінченнє слово.

Сьогодні читачі «Кримської світлиці» мають нагоду відшкіднити без цензуруваних випущень один з найкращих віршів поета, на якій він підписався (1981) він поданий у стилі поеторунівки.

Поезія Василя Симоненка не потребує зайвого тлумачення, вонатворилася без заспокоївських прийомів. Симоненка братро-
сто читати, і ваша душа очищається одесквереними, полиціючи в собі чистолота та прасти, сівости, невгласимо любові до Матері-Украйни.

Затвоежити твоя права.

Хай палають хмарі бурякові,

Хай сичать образи — все одно. Я проплюся скрепленою крові. Натвоєвісяненамено.

Григорій Котницький.

Василь БОГУЦЬКИЙ.

18 грудня в Кримському краєзнавчому музеї відкриється виставка, де експонується предмети старовини — національні одяг, знаряддя праці, предмети побуту. У кожного з них — своя історія. Сьогодні — розповідь про західній етнографі в селі Краснолісі.

Світання — межа днів і нічів. Загадковий, чарівний час, коли всетимне, страшне відходить з нічю! І народжується новий день, який несеноювідобрінад. З надією зустріти добрий, літій, які зрозуміть нас! І допомогут, нехай наїде пропотро-
радою або добрий словом, ви-
рушимили, молодий науковий співробітник Кримського етногра-
фічного музею Евгенія Степанова, як і до села Краснолісся.

Що знати про це село, од-
на з багатьох на карті Криму?

Розташоване воно у лісистій

місцевості. Це був партизансь-
кий край у роки Великої

Вітчизняної війни, який по-

страждав від німецько-фаши-

стичких окупантів. Ми не були

лівні, які знайдемо там пред-

мети старовини. Можливо,

навіть не зустрінемо старо-

жилів. Якою ж була наша

радість, коли дізналися, що ста-

рікли тут багато, є наявіті на-

роджені умілоності!

Ось такий йотроплан до ба-

бії Лізи, Елизавети Севаст-

янівни, Тимофієві, роєнків,

які живе у цьому селі з початку

століття. Розпитавши, чи ми і

звідки, баба Ліза запросила нас

спілку: «Вітомися, либонь, з до-

роги, пішки он скільки йшли.

Майже рік автобус до нас не хо-

дить. Бензину, кажуть, не має.

Такої ходимо. Баба Ліза

сидить на ганку старої хати, по-

рад бігасі щені. Недавно заснувала

свій каструлю з гарячим. Тиж-

ось краще подарю я вашому музею самовін. Він, правда, важкий і трохи позеліні. Почките, і буде бліщиця, якнові.

Ну, що, візьмите? і побачивши, як ми радісно закивали головами, додала: «Самовін ця наша

поширеність із печалюючою

відчуттям, яким він відмінно

відзначається. І він відмінно

відзначається, яким він відмінно